

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9483/2025
23.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиле малолетне АА, чији је законски заступник мајка ББ, обе из ..., чији је пуномоћник Сњежана Пећанац, адвокат у ..., против туженог ВВ из ..., чији су пуномоћници Анкица Мишков, адвокат у ... и Драгана Стојиљковић, адвокат у ..., ради измене одлуке о издржавању детета, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 414/24 од 03.09.2024. године, у седници већа одржаној 23.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија се **ОДБИЈА** као неоснована у делу којим тужени побија пресуду Апелационог суда у Београду Гж2 414/24 од 03.09.2024. године којом је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Смедереву ЗП2 487/23 од 28.02.2024. године у првом ставу изреке, у делу којим је измењена висина издржавања утврђена правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву 9П2 189/2013 од 11.09.2013. године и обавезан тужени ВВ из ... да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ћерке АА из ... плаћа месечно износ од 22.000,00 динара и то сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, на рачун законске заступнице мајке ББ из ..., почев од 14.02.2018. године као дана подношења тужбе па док за то буду постојали законски услови и док се ова одлука не измени или буде укинута, доспеле рате да плати одједном, у случају доцње са законском затезном каматом на доспели износ од дана доспећа до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Ревизија туженог се **УСВАЈА** и пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 414/24 од 03.09.2024. године и пресуда Основног суда у Смедереву ЗП2 487/23 од 28.02.2024. године **ПРЕИНАЧУЈУ** у делу одлуке о законској затезној камати тако што се ОДБИЈА тужбени захтев за законске затезне камате преко досуђених у првом ставу изреке до тражених почев од дана подношења тужбе па до дана падања у доцњу туженог са исплатом.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Основни суд у Смедереву донео је пресуду 3П2 487/23 дана 28.02.2024. године, којом је у првом ставу изреке констатовао да се делимично усваја тужбени захтев малолетне тужиље АА из ... и мења се одлука о висини издржавања утврђена правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву 9П2 189/2013 од 11.09.2013. године, па се обавезује тужени ВВ из ... да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ћерке АА плаћа месечно износ од 22.000,00 динара и то сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, на рачун законске заступнице мајке ББ, почев од 14.02.2018. године као дана подношења тужбе, па док за то буду постојали законски услови и док се ова одлука не измени или буде укинута, а доспеле рате да плати одједном, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до коначне исплате, све у року 15 дана од дана пријема пресуде; у другом ставу изреке делимично одбио као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да на име доприноса за издржавање малолетне тужиље месечно плаћа износ преко досуђених 22.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара и то почев од дана подношења тужбе па док за то буду постојали законски услови, доспеле рате да плати одједном, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до коначне исплате и у трећем ставу изреке решио да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж2 414/24 од 03.09.2024. године, одбио као неосноване жалбу тужиље и туженог и потврдио пресуду Основног суда у Смедереву П2 487/23 од 28.02.2024. године, и одбио захтеве тужиље и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права изричито, а према изнетим разлозима и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023 – др. закон) и одлучио да је ревизија туженог неоснована у делу којим побија правноснажну пресуду донету у другом степену којом је потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу за измену висине издржавања утврђене правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву 9П2 189/2013 од 11.09.2013. године, и за обавезивање туженог да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне тужиље плаћа месечни износ од 22.000,00 динара сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, на рачун законске заступнице мајке тужиље, почев од дана подношења тужбе 14.02.2018. године, па док за то буду постојали законски услови и док се ова одлука не измени или буде укинута, а да доспеле рате плати одједном, са законском затезном каматом у случају доцње на доспели износ од дана доспећа до исплате, док је ревизија основана у делу којим се побија правноснажна пресуда донета у другом степену у усвајајућем делу за тужбени захтев за законске затезне камате почев од дана подношења тужбе па до дана падања у доцњу туженог са исплатом, у ком делу је одлука донета погрешном применом материјалног права.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на које у

ревизији указује тужени. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент указује наводима да је пресуда нејасна, неразумљива и контрадикторна изведеним доказима и утврђеним чињеницама, није дозвољен ревизијски разлог према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку. Надаље, не стоје наводи ревизије да другостепени суд није дао разлоге о свим битним жалбеним наводима, те да је у томе битна повреда одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. Закона о парничном поступку. Другостепени суд је сагласно одредби члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку оценио битне наводе жалбе туженог, а није детаљно улазио у образложење пресуде с обзиром да је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, пресудом Основног суда у Смедереву П2 189/2013 од 11.09.2013. године, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне ћерке, која је тада имала пет година, плаћа месечни износ од 12.000,00 динара, почев од 13.02.2013. године све док за то постоје законски разлози, сваког 01. до 10. у месецу за текући месец на руке законске заступнице малолетне тужиље, мајке ББ, с тим што је доспеле рате био дужан платити одједном. Мајка малолетне тужиље је незапослена и на евиденцији је Националне службе за запошљавање, преко које остварује право на новчану накнаду на одређено време, а остала је без посла у септембру 2023. године, и има приходе од изнајмљивања локала у месечном износу од 100 евра. Малолетна тужиља је у домаћинству са мајком и њеним оцем, који је пензионер. Тужиља похађа ... разред приватне средње ... школе у ... за који је годишња школарина 1800 евра, месечна карта око 4.400,00 динара, свакодневни цепарац је 300,00 до 400,00 динара, а за излазак са другарицама потребно јој је око 600,00 динара. Повремено има приватне часове математике. Потребе за исхрану тужиље, месечно и трошкове комуналија су око 20.000,00 динара. Утврђено је да тужиљине потребе износе од 24.000,00 динара месечно. Тужени, који је рођен ... године, по занимању ..., има регистровано пољопривредно газдинство и бави се пољопривредном, гаји између ... и, обрађује око 25 ха земље, од чега је власник 12 ха земље, поседује све пољопривредне машине потребне за то, у обављању пољопривредних послова му помажу родитељи који су пензионери и са којима живи у кући површине 300 м², у Тужени је власник два аутомобила. Из налаза вештака пољопривредне струке првостепени суд је утврдио да је за четири последње године бављења товом ... тужени остварио негативан финансијски резултат, док приходе које тужени може да оствари од обраде земље вештак није обрачунавао. Тужени је у међувремену засновао ванбрачну заједницу из које је добио двоје деце. Има здравствених проблема, дијагностификован му је коксаки вирус, ... вирус и моноклеоза, има аутоимуноу болест и више пута је био на болничким лечењима у ... и у

Тужени у ревизији, полазећи од навода о битним повреда одредаба парничног поступка, оспорава правилност утврђеног чињеничног стања. Оспорава правилност утврђења о радној способности туженог и правилност утврђења о имовном стању туженог, истицањем да живи у широј породичној заједници са родитељима који су такође стицали имовину својим радом и укупним доприносом, па да је погрешан закључак да је утврђено у целости његова имовина, затим да судови нису ценили ни остале чињенице утврђене у првостепеном поступку о трошковима домаћинства, висини примања родитеља туженог и њихових потреба и оцену налаза вештака пољопривредне струке.

Противно наводима ревизије, судови су на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применили материјално право када су донели одлуку да се по тужби малолетне тужиље измени висина доприноса издржавања туженог, која је одређена претходном пресудом.

Према одредби члана 164. Породичног закона, висина издржавања може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Према члану 160. Породичног закона, издржавање се одређује према потребама повериоца и могућности дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивања издржавања (став 2). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3). Минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике, односно лица на породичном смештају периодично одређује министарство надлежно за породичну заштиту у складу са законом (став 4). Према члану 162. став 3. ако је поверилац издржавања дете, висина треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

Из утврђених чињеница следи да су се у односу на време када је донета претходна пресуда измениле околности битне за одлуку о висини доприноса за издржавање малолетној тужилји, од стране туженог, што оправдава њену измену у смислу члана 164. Породичног закона. Противно наводима ревизије, нижестепени судови имали су у виду да је дошло до промене у потребама повериоца издржавања, у односу на време доношења претходне пресуде, утолико што је малолетна тужилја сада старијег узраста, тада је била петогодишње дете, а у време доношења првостепене пресуде у овом поступку она похађа средњу школу, што је узроковало да су њене потребе повећане. То су потребе везане за школарину у приватној средњој медицинској школи, месечну карту за одлазак у школу и повратак, свакодневни џепарац и за повремене изласке са другарицама (и поред тога што ревидент указује да није одређено колико су учестали ти изласци), постоји и потреба за посебним часовима из математике, тако да је утврђено да су потребе за издржавање тужилје у висини од 24.000,00 динара месечно. Евидентно је да према појединачно утврђеним потребама висина новчаног износа за њихово подмирење прелази износ од 24.000,00 динара месечно. Судови су утврдили потребе тужилје у новчаном износу који је скоро дупло нижи од минималне суме издржавања у смислу одредбе члана 160. став 4. Породичног закона, коју је првостепени суд утврдио у износу од 44.600,00 динара у октобру 2023. године. Остале потребе тужилје, за становањем пре свега, одевањем, поклонима, и др. обезбеђује мајка тужилје са којом она живи у породичном домаћинству. С обзиром да је у време пресуђења мајка тужилје незапослена, да није успела да се запосли од кад је остала без посла, правилан је закључак нижестепених судова да постоји потреба за учешћем туженог у издржавању тужилје износом од 22.000,00 динара месечно. Према ситуацији у којој је мајка тужилје, а утврђено је да је незапослена и да одређено време прима накнаду преко националне службе за запошљавање, да није успела да се запосли од када је остала без посла, те с обзиром да мајка обезбеђује становање и друге извесно постојеће потребе детета које нису номиноване у образложењу пресуде, правилан је закључак да је уз допринос мајке, на основу критеријума који су прописани чланом

160. и 162. Породичног закона, износом од 22.000,00 динара месечно на име доприноса оца издржавању, омогућено задовољење потреба малолетне тужиље.

Притом, судови су правило ценили све околности које су од значаја за могућност туженог као дужника издржавања. Утврђени су његови приходи од узгоја ..., његово образовање, околност да је носилац пољопривредног газдинства, површина земље коју обрађује. У том смислу, неосновани су наводи ревизије да није сва површина земље коју тужилац обрађује одраз његовог имовног стања, јер је првостепени суд прецизно утврдио да 12 ха у својини тужиоца, а да он осим тога обрађује и друге површине. Утврђено је здравствено стање туженог и то су судови имали у виду приликом одмеравања могућности да доприноси издржавању малолетне тужиље. Од значаја је и навод туженог да је смањιο обим посла због здравствених разлога, али да је још увек радно ангажован у пољопривреди, односно да и даље ради, из чега је првостепени суд правилно закључио да он свакако јесте у могућности да својим радом оствари приходе, којима ће доприносити издржавању малолетне тужиље са досуђеним износом. Суд је ценио и околности да тужени има обавезу да учествује у издржавању још два малолетна детета, са ванбрачним супругом, затим и стандард којим живи тужени, од чега су од значаја и његова летовања на ... и у ..., док је утврђено да тужени малолетну тужиљу није водио на одморе, нити јој даје какве поклоне.

Из свега напред изнетог, пре свега детаљно утврђеног чињеничног стања од значаја за одлуку у смислу цитираних одредаба породичног закона, правилно је донета одлука о висини доприноса којим је тужени дужан да учествује у издржавању малолетне тужиље. Ревизијски суд је ценио наводе ревизије према којима ревидент оспорава да је допринос утврђен према стању у време првостепеног пресуђења адекватан за цео период од подношења тужбе, око шест година, посебно што тужиља није имала трошкове школарине у приватној средњој школи и месечне карте све време. Висина доприноса издржавању одређује се пре свега према потребама малолетног детета, према цитираним одредбама Породичног закона. Тачно је да су се мењале околности од значаја за одмеравање потреба тужиље као повериоца издржавања током периода од дана подношења тужбе, али је чињеница и то да се висина доприноса издржавању од стране туженог за све то време није мењала, а није достигала минималну суму издржавања у смислу одредаба члана 160. став 4. Породичног закона за то време, нити је допринос туженог за све то време омогућавао најмање такав ниво животног стандарда за тужиљу какав ужива тужени. Све утврђене околности оправдавају измену висине доприноса издржавања тужиље од стране туженог на досуђени износ за цео период, у смислу одредбе члана 164. Породичног закона.

Из тих разлога је у наведеном делу ревизија одбијена по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

Међутим, ревизија је делимично основана у делу одлуке о затезним каматама с обзиром да тужени нема обавезу да плаћа законске затезне камате за период пре доцње на износе увећања доприноса издржавања одређеног пресудом пре њихове доспелости за исплату, применом одредбе члана 277. став 1. Закона о облигационим односима. Стога је применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП усвојена ревизија туженог и преиначена одлука о захтеву за законске затезне камате као у изреци ове пресуде.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је према успеху туженог са ревизијом, односно с обзиром да је успео само у делу за споредна тражења, применом одредбе члана 153. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић